

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 65/2011

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 28. júna 2011 v senáte zloženom z predsedu Sergeja Kohuta, zo sudcu Juraja Horvátha a sudkyne Ivetty Macejkovej v konaní o sťažnosti F. J., V. J., M. J., Ľ. J. a J. S., zastúpených advokátkou JUDr. M. K., P., pre namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a namietané porušenie práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Senica v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 33/2010 (pôvodne vedenom pod sp. zn. 7 C 107/96) takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo F. J., V. J., M. J., Ľ. J. a J. S. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Senica v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 33/2010 (pôvodne vedenom pod sp. zn. 7 C 107/96) p o r u š e n é b o l o .

2. Okresnému súdu Senica prikazuje v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 33/2010 (pôvodne vedenom pod sp. zn. 7 C 107/96) konať bez zbytočných prietáhov.

3. F. J., V. J., M. J., Ľ. J. a J. S. priznáva primerané finančné zadosťučinenie každému v sume po 5 000 € (slovom päťtisíc eur), ktoré je Okresný súd Senica p o v i n n ý zaplatiť im do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. F. J., V. J., M. J., Ľ. J. a J. S. priznáva náhradu trov právneho zastúpenia spolu v sume 673,20 € (slovom šesťstosedemdesiattri eur a dvadsať centov), ktorú je Okresný súd Senica p o v i n n ý zaplatiť na účet ich právnej zástupkyne JUDr. M. K. do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 4. októbra 2010 doručená sťažnosť F. J., V. J., M. J., Ľ. J. a J. S. (ďalej len „sťažovatelia“), pre namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu, základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a základného práva vlastniť majetok podľa čl. 46, čl. 48 ods. 2 a čl. 20 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj pre namietané porušenie práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva pokojne užívať svoj majetok podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) postupom Okresného súdu Senica (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 33/2010 (pôvodne vedenom pod sp. zn. 7 C 107/96).

2. Sťažovatelia sa ako žalobcovia v označenom konaní vedenom okresným súdom domáhajú určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam. Od podania žaloby uplynulo viac ako štrnásť rokov a konanie nie je dosiaľ právoplatne skončené.

3. Podľa sťažovateľov okresný súd postupoval neefektívne už v úvodných fázach konania vedeného v tom čase ešte pod sp. zn. 7 C 107/96, keď do roku 2007 nariadil iba päť pojednávaní (na 10. november 1997, 11. máj 1998, 5. apríl 2006, 10. máj 2006 a 27. jún 2007).

4. Okresný súd síce rozsudkom sp. zn. 7 C 107/1996 z 27. júna 2007 žalobe vyhovel, pričom toto rozhodnutie bolo potvrdené aj v odvolacom konaní rozsudkom Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 9 Co 164/2007 z 18. decembra 2007, avšak nálezom ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 210/08 zo 7. júla 2009 bol odvolací rozsudok krajského súdu z 18. decembra 2007 zrušený a vec mu bola vrátená na ďalšie konanie. Krajský súd následne uznesením sp. zn. 9 Co 350/2009 z 23. februára 2010 zrušil rozsudok okresného súdu z 27. júna 2007 a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

5. Okresný súd nariadil pojednávanie na 20. apríl 2010. Pojednávanie bolo odročené na neurčito. Sťažovatelia sa následne podaním z 1. júna 2010 domáhali u predsedníčky okresného súdu zaistenia plynulého postupu tohto súdu v dotknutom konaní (vedenom už pod novou sp. zn. 4 C 33/2010) poukazujúc na celkovú dobu konania blížiacu sa štrnástim rokom.

6. Predsedníčka okresného súdu vo svojej odpovedi z 25. júna 2010 poukázala na priebeh konania a na skutočnosť, že vo veci je nariadené pojednávanie na 18. jún 2010. Pojednávanie bolo v označený deň odročené na 23. september 2010, keď sa aj uskutočnilo, pričom bolo opäť odročené na neurčito.

7. Sťažovatelia sú presvedčení, že okresný súd v období po vrátení veci na ďalšie konanie krajským súdom postupuje v konaní opäť neefektívne („... *najmä odročovaním*

pojednávani na neurčito, konaním a rozhodovaním, ktoré bolo zrušované vyššími inštanciami“).

8. Sťažovatelia tvrdili, že postup okresného súdu v posudzovanom konaní spôsobuje zbytočné prieťahy. Poukazujú najmä na jeho celkovú dĺžku (viac ako štrnásť rokov) a na obdobia nečinnosti okresného súdu, ktoré podľa ich tvrdenia vo svojom súhrne dosahujú deväť rokov.

9. Na základe uvedených skutočností sťažovatelia navrhli, aby ústavný súd nálezom vyslovil porušenie ich základného práva na súdnu ochranu, základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov a základného práva vlastníť majetok podľa čl. 46, čl. 48 ods. 2 a čl. 20 ústavy, porušenie ich práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva pokojne užívať svoj majetok podľa čl. 1 dodatkového protokolu postupom okresného súdu v označenom konaní, aby prikázal okresnému súdu konať vo veci vedenej pod sp. zn. 4 C 33/2010 (pôvodne vedenej pod sp. zn. 7 C 107/96) bez zbytočných prieťahov a aby priznal každému zo sťažovateľov finančné zadostučinenie v sume 10 000 €, ako aj náhradu trov konania pred ústavným súdom.

10. Sťažovatelia v sťažnosti uviedli, že súhlasia s upustením od ústneho pojednávania.

11. Ústavný súd uznesením č. k. II. ÚS 65/2011-18 z 24. februára 2011 prijal sťažnosť sťažovateľov na ďalšie konanie v rozsahu namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a namietaného porušenia práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 33/2010 (pôvodne vedenom pod sp. zn. 7 C 107/96). V ďalšej časti sťažnosť odmietol pre zjavnú neopodstatnenosť.

12. Ústavný súd po prijatí sťažnosti vyzval predsedníčku okresného súdu, aby sa vyjadrila k prijatej sťažnosti a tiež, či trvá na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie.

13. Predsedníčka okresného súdu na výzvu ústavného súdu reagovala podaním zo 4. apríla 2011, v ktorom zhrnula chronológiu konania okresného súdu v predmetnej veci a uviedla: *„Dňa 10. 7. 1996 napadli na Okresný súd Senica dva návrhy zapísané pod sp. zn. 7 C 107/1996 a 7 C 108/1996, ktoré boli spojené na spoločné konanie a vedené pod sp. zn. 7 C 107/96. Dňa 10. 3. 2010 po zrušení vecí Krajským súdom Trnava je konanie vedené pod sp. zn. 10 C 33/2010.*

Z chronológie úkonov vyplýva, že v predmetnom konaní vznikli prietahy po podaní návrhu v r. 1996-1999, ktoré boli spôsobené z dôvodu reorganizácie súdnictva ku dňu 1. 1. 1997, kedy na občianskoprávnom úseku bola rozdelená celá agenda medzi päť sudcov, keďže šesť sudcov odišlo na iné súdy. V tomto období vykonávala zákonná sudkyňa aj funkciu podpredsedníčky okresného súdu. V ďalšom období v rokoch 1999-2005 nečinnosť súdu bola spôsobená najskôr úmrtím odporcu v r. 1999 a úmrtím navrhovateľky v 1. rade v roku 2001. Súd musel čakať na ukončenie dedičského konania po nebohej navrhovateľke v 1. rade, ktoré bolo právoplatne ukončené dňa 8. 6. 2005.“

14. Predsedníčka okresného súdu v závere podania uviedla, že netrvá na ústnom pojednávaní pred ústavným súdom.

15. Ústavný súd upustil so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) od ústneho pojednávania v danej veci, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami, ako aj s obsahom súdneho spisu dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

1. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

2. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

3. Podľa čl. 131 ods. 2 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach podľa čl. 127 ústavy v trojčlenných senátoch. Senát sa uznáva nadpolovičnou väčšinou svojich členov.

4. Podľa § 30 os. 2 zákona o ústavnom súde od ústneho pojednávania môže ústavný súd so súhlasom účastníkov konania upustiť, ak od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

5. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

6. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd sťažnosti vyhovie, v náleze vysloví, ktoré základné právo alebo sloboda a ktoré ustanovenie ústavy, ústavného zákona alebo medzinárodnej zmluvy sa porušili, a akým právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom sa základné právo alebo sloboda porušili.

7. Podľa § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd sťažnosti vyhovie, môže prikázať, aby ten, kto základné právo alebo slobodu porušil svojou nečinnosťou, vo veci konal podľa osobitných predpisov.

8. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

9. Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

10. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

11. Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

III.

1. Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu. Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie (m. m. IV. ÚS 221/04, IV. ÚS 305/2010). Táto povinnosť súdu a sudcu vyplýva z § 6 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 OSP, podľa

ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

2. Ústavný súd si pri výklade práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote. Z uvedeného dôvodu nemožno v obsahu týchto práv vidieť zásadnú odlišnosť (II. ÚS 55/98, I. ÚS 28/01).

3. Sudca je podľa § 117 ods. 1 OSP povinný robiť vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov. Ďalšia významná povinnosť pre sudcu vyplýva z 119 ods. 1 OSP, podľa ktorého sa pojednávanie môže odročiť len z dôležitých dôvodov, ktoré sa musia oznámiť. Ak sa pojednávanie odročuje, predseda senátu alebo samosudca spravidla oznámi deň, kedy sa bude konať nové pojednávanie.

4. Zo spisu okresného súdu vyplývajú tieto rozhodné skutočnosti:

- 10. júl 1996 – podaný návrh na určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti;
- 15. júl 1996 – zaslaný návrh na vyjadrenie odporcovi do 15 dní;
- 22. október 1997 – pojednávanie – výsluch navrhovateľov;
- 22. október 1997 – žiadosť adresovaná notárskemu úradu o zaslanie spisu č. N 1113/94, Nz 675/94;
- 22. október 1997 – žiadosť podaná Štátnemu okresnému archívu v S. o zaslanie notárskej zápisnice z 21. decembra 1957 č. N 140/57, Nz 104/57;
- 10. november 1997 – pojednávanie – výsluch navrhovateľov, výsluch odporcu;
- 18. november 1997 – žiadosť podaná Správe katastra S. o výpis PK, LV;
- 28. apríl 1998 – žiadosť podaná Katastrálnemu odboru Okresného úradu S. o výpis PK;
- 11. máj 1998 – pojednávanie, oboznámenie dedičských spisov a výpisov PK a LV, ukončenie dokazovania, vyhlásený rozsudok č. k. 7 C 107/96-38;
- 31. júl 1998 – doručené odvolanie odporcu;
- 25. august 1998 – uznesenie – výzva na zaplatenie súdneho poplatku za odvolanie;
- 5. november 1998 – spis sp. zn. 4 Co 543/98 zaslaný krajskému súdu;

- 14. december 1998 – uznesenie krajského súdu č. k. 4 Co 543/98-50, odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie;
- 28. december 1998 – spis vrátený z krajského súdu na okresný súd;
- 23. júl 1999 – uznesenie krajského súdu č. k. 4 Co 543/98-50 odoslané účastníkom s výzvou na doplnenie dokazovania;
- 9. august 1999 – doručený doplnený návrh navrhovateľov na určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti;
- 30. marec 2000 – nariadený termín pojednávania na 10. máj 2000 – termín pojednávania zrušený z dôvodu úmrtia odporcu;
- 20. apríl 2000 – žiadosť podaná Mestskému úradu G. o zaslanie úmrtného listu odporcu;
- 13. jún 2000 – vyžiadaný dedičský spis sp. zn. D 187/99 z Okresného súdu S.;
- 6. december 2001 – dopyt na navrhovateľku v 6. rade o ukončení dedičského konania po neb. O. J.;
- 17. február 2003 – žiadosť podaná Okresnému súdu Skalica o zaslanie dedičského spisu po neb. J.;
- 24. marec 2003 – dopyt na notársky úrad týkajúci sa skončenia dedičského konania sp. zn. D 406/01 po neb. O. J.;
- 4. december 2003 – opätovný dopyt na notársky úrad týkajúci sa skončenia dedičského konania sp. zn. D 406/01 po neb. O. J.;
- 4. december 2003 – žiadosť podaná Okresnému súdu Skalica o zaslanie dedičského spisu po neb. J. sp. zn. D 406/01, Dnot 57/02;
- 13. máj 2004 – dopyt na súdnu komisárku týkajúci sa skončenia dedičského konania sp. zn. D 406/01 po neb. O. J.;
- 18. január 2005 – dopyt na súdnu komisárku týkajúci sa skončenia dedičského konania sp. zn. D 406/01 po neb. O. J.;
- 13. december 2005 – výzva dedičov na vstup do konania;
- 5. apríl 2006 – pojednávanie, návrh na úpravu petitu z dôvodu úmrtia O. J., uznesenie č. k. 7 C 107/1996-103 o pripustení zmeny petitu;
- 10. máj 2006 – pojednávanie, výsluch odporcu, výsluch svedkyne, vyhlásený rozsudok č. k. 7 C 107/1996-114;
- 26. máj 2006 – rozsudok zaslaný účastníkom;

- 12. jún 2006 – doručené odvolanie odporcu;
- 13. jún 2006 – spis sp. zn. 9 Co 195/06 zaslaný krajskému súdu;
- 31. október 2006 – uznesenie krajského súdu č. k. 9 Co/195/2006-139 – rozsudok súdu prvého stupňa zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie;
- 20. november 2006 – spis vrátený okresnému súdu;
- 22. november 2006 – uznesenie krajského súdu č. k. 9 Co/195/2006-139 odoslané účastníkom;
- 3. január 2007 – uznesenie o ustanovení znalca;
- 3. január 2007 – uznesenie o uložení povinnosti navrhovateľov zložiť preddavok na znalecké dokazovanie;
- 29. január 2007 – spis zaslaný znalcovi;
- 29. marec 2007 – urgencia zaslaná znalcovi o predloženie znaleckého posudku v lehote do 15 dní;
- 26. apríl 2007 – uznesenie č. k. 7 C 107/96-181 o priznaní znalečného;
- 26. apríl 2007 – znalecký posudok zaslaný účastníkom na vyjadrenie;
- 27. jún 2007 – pojednávanie; návrh navrhovateľov na pripustenie zmeny petitu, uznesenie o pripustení zmeny petitu, zamietnutie návrhu odporcu na doplnenie dokazovania výsluchom svedkov, oboznámenie so znaleckým posudkom, oboznámenie s písomnou svedeckou výpoveďou svedkov, vyhlásený rozsudok okresného súdu č. k. 7 C 107/1996-199;
- 9. júl 2007 – rozsudok odoslaný účastníkom;
- 18. júl 2007 – doručené odvolanie odporcu;
- 6. august 2007 – odvolanie odoslané navrhovateľom s výzvou na vyjadrenie;
- 24. august 2007 – predloženie spisu krajskému súdu sp. zn. 9 Co 164/07;
- 18. december 2007 – pojednávanie na krajskom súde, vyhlásený rozsudok č. k. 9 Co/164/2007-234, ktorým potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa;
- 3. január 2008 – spis vrátený z krajského súdu okresnému súdu;
- 18. január 2008 – výzva odporcovi na zaplatenie trov konania v zmysle rozsudku č. k. 7 C 107/1996-199;
- 22. január 2008 – rozsudok krajského súdu na doručenie účastníkom;

- 23. február 2010 – uznesenie krajského súdu č. k. 9 Co/350/2009-292 o zrušení rozsudku súdu prvého stupňa v zmysle nálezu ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 210/08 zo 7. júla 2009;
- 10. marec 2010 – vec na okresnom súde zapísaná pod novú sp. zn. 10 C 33/2010;
- 20. apríl 2010 – pojednávanie – výsluch svedkov;
- 29. apríl 2010 – vyžiadané správy Nemocnice s poliklinikou S. a Národného onkologického ústavu v B. o zdravotnom stave M. K., rod. N.;
- 29. apríl 2010 – žiadosť adresovaná Okresnému súdu Skalica o zaslanie dedičského spisu sp. zn. D 187/99;
- 18. jún 2010 – žiadosť adresovaná notárskemu úradu o zapožičanie spisu sp. zn. N 1113/94, Nz 675/94;
- 28. jún 2010 – žiadosť podaná Štátnemu oblastnému archívu v S. o zaslanie spisu sp. zn. Čd 653/58;
- 8. júl 2010 – pojednávanie odročené;
- 8. júl 2010 – žiadosť adresovaná notárskemu úradu o zapožičanie dedičského spisu sp. zn. N 732/94;
- 23. september 2010 – pojednávanie – výsluch svedka;
- 23. september 2010 – žiadosť adresovaná Mestskému úradu G. týkajúca sa pridelovania popisných čísel rodinných domov;
- 23. september 2010 – žiadosť adresovaná Štátnemu archívu v B. o zaslanie notárskej zápisnice č. N 140/57, Nz 104/57;
- 29. november 2010 – žiadosť adresovaná Štátnemu archívu v S. o zaslanie spisu sp. zn. Čd 653/58;
- 14. január 2011 – žiadosť adresovaná Okresnému súdu Skalica o zaslanie spisu bývalého Štátneho notárstva v S. sp. zn. N 140/58, Nz 104/58.

5. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02) zohľadňoval tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníkov súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). V súlade s judikatúrou ESĽP v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada

aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00). Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj sťažnosť sťažovateľov.

6.1 Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, predmetom konania na okresnom súde je rozhodovanie o návrhu na určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti. Po právnej stránke ide o vec, ktorá patrí k štandardnej agende všeobecných súdov, a teda sa nevymyká bežnej rozhodovacej činnosti. Rozhodovanie v napadnutom konaní môže predstavovať určitý stupeň skutkovej náročnosti súvisiaci s úmrtím viacerých účastníkov konania, avšak doterajší neobyčajne zdĺhavý priebeh napadnutého konania ústavný súd nemôže pripísať iba na vrub faktickej zložitosti prerokovávanej veci.

6.2 Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľov v preskúmanom konaní, ústavný súd nezistil významné okolnosti, ktoré by mali byť osobitne zohľadnené na ich ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v napadnutom konaní k zbytočným priet'ahom.

6.3 Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v napadnutom konaní a predovšetkým poukazuje na to, že viac ako 14-ročné trvanie preskúmaného konania je už samo osebe celkom jednoznačne neprimerané a neospravedlňiteľné (aj keď sa spis v roku 2006 nachádzal 6 mesiacov a v roku 2007 4 mesiace na odvolacom súde, za tieto obdobia okresný súd nezodpovedá). Na základe prehľadu úkonov okresného súdu ústavný súd zistil viaceré obdobia nečinnosti: od 15. júla 1996 do 22. októbra 1997 (15 mesiacov), od 18. novembra 1997 do 28. apríla 1998 (5 mesiacov), od 28. decembra 1998 do 23. júla 1999 (7 mesiacov), od 23. júla 1999 do 30. marca 2000 (8 mesiacov), od 13. júna 2000 do 6. decembra 2001 (6 mesiacov), od 6. decembra 2001 do 17. februára 2003 (15 mesiacov), od 24. marca 2003 do 4. decembra 2003 (8 mesiacov), od 4. decembra 2003 do 13. mája 2004 (6 mesiacov), od 13. mája 2004 do 18. januára 2005 (8 mesiacov), a od 13. decembra 2005 do 5. apríla 2006 (4 mesiace).

Uvedený postup okresného súdu nie je ničím ospravedlňiteľný, pretože dlhodobo nevykonával vo veci úkony, ktoré mali smerovať k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa účastníci konania v predmetnej veci počas súdneho konania nachádzali, čo je základným

účelom práva zaručeného v citovanom článku ústavy (I. ÚS 41/02). Uvedené obdobie nečinnosti okresného súdu (takmer 7 rokov) bez akýchkoľvek zákonných dôvodov a s prihliadnutím na celkovú dĺžku napadnutého konania treba považovať za zbytočné prietahy v konaní, ktoré sú z ústavnoprávneho hľadiska netolerovateľné. K uvedenej nečinnosti, a teda k prietahom pritom nedošlo v dôsledku zložitosti veci ani správania účastníkov, ale v dôsledku postupu okresného súdu.

Argumentáciu okresného súdu, že prietahy v konaní „boli spôsobené z dôvodu reorganizácie súdnictva ku dňu 1. 1. 1997, kedy na občianskoprávnom úseku bola rozdelená celá agenda medzi päť sudcov, keďže šesť sudcov odišlo na iné súdy“, ústavný súd nemohol akceptovať, pretože v súlade s ustálenou judikatúrou (I. ÚS 113/02) organizačné problémy súdov nemožno preniesť na účastníkov konania, hlavne, ak následkom takýchto technicko-organizačných problémov je porušenie ich základných práv. Ústavný súd tiež v tejto súvislosti uvádza, že je vecou štátu a organizácie súdov, aby v situácii, keď tomu nebráni žiadna zákonná prekážka, nedochádzalo k zbytočným prietahom v konaní (napr. I. ÚS 64/00, II. ÚS 4/03).

7. Vzhľadom na všetky uvedené dôvody ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľov na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru tak, ako to je uvedené vo výroku tohto nálezu v bode 1.

8. V nadväznosti na tento výrok a v záujme efektívnosti poskytnutej ochrany sťažovateľom ústavný súd vo výroku tohto nálezu v bode 2 prikázal okresnému súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde konať vo veci bez zbytočných prietahov.

9. Sťažovatelia sa domáhali priznania primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 10 000 € pre každého z nich.

10. Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov

podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nie je dostatočným zadosťučinením pre sťažovateľov. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať im aj finančné zadosťučinenie podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti s prihliadnutím na všetky okolnosti zisteného porušenia práv sťažovateľov, najmä vzhľadom na dobu zistenej nečinnosti okresného súdu, celkovo dlhé trvanie napadnutého konania a na povahu veci považuje za primerané v sume po 5 000 € každému zo sťažovateľov.

11. Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 3.

12. Sťažovateľom vznikli trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátom za dva uplatnené úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia, spísanie sťažnosti) v sume 673,20 €. Základná sadzba tarifnej odmeny vo výške 120,23 € za jeden úkon právnej služby bola znížená o 50 %, pretože išlo o spoločné úkony pri zastupovaní viacerých osôb, čo predstavuje 60,11 €. Režijný paušál na rok 2010 predstavuje sumu vo výške 7,21 € za jeden úkon právnej služby. Každému sťažovateľovi prislúcha náhrada trov v sume 134,64 €; v prípade 5 sťažovateľov tvorí náhrada trov právnej služby advokátom celkovú sumu 673,20 € v zmysle vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov.

13. Vzhľadom na uvedené ústavný súd o uplatnených trovách konania sťažovateľmi rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 4 výroku tohto nálezu.

14. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. júna 2011